

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЪИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издатель Любомиръ П. Ненадовићъ.

ТЕЧ. IV.

Овай листъ излази вторникомъ и петкомъ. Цена му е за три месеца 4 цванцика.

№ 45.

СПОМЕНИ ИЗЪ ПАРИЗА.

(продужено.)

Гледаюћи овай малый паризскій свѣтъ допало ми се, кадъ самъ гледао мѣкарицу, коя е свое празно посуђе сместила на мала колица, како у руке узме узде свогъ коня, звиждаюћи дозове свогъ грдногъ и страшногъ пса, и како у маломъ касу одлази изъ Париза, бацаюћи подсмѣваюћий и презрителанъ погледъ на ове луде куће паризске, гди младе служительице исто тако кокетираю, као и њинове госпое; гди су старе служительице незаситими деспоти; луде фамилије, које воду изъ рѣке Сене држе за чисто мѣко и које на својой капиі ране и издржаваю она пузећа отровна животна, коя се зову капицие (les potiers.)

Као да чуемъ мѣкарицу, гди говори паризскимъ грађанима: „Вы луде! я проста селянка, износимъ изъ ваше вароши двѣ ствари, које вы одъ насъ селяка нећете никадъ добити: я износимъ ваше новце и ваше тайне.“

Познато е да сваки Паризлиа у јутру врло мало ђе. Онъ има много посла, и важны послова; онъ е убѣђенъ, да, кадъ бы у јутру више ђе, онда не бы могао слободно упражњавати своје умне и тѣлесне силе, своје желѣ, своје планове, своје страсти. Да глава Паризлије буде слободна и лака, то мора и његовъ желудаць бити слободанъ и лакъ. Онъ е правый човѣкъ — машина у тој ствари.

Но у Паризу налази се едно лѣпо мѣсто, које се яко посѣштава, гди се озбиљно у јутру ђе и пије баремъ по видимомъ: а то е кафана *Тортони*. По цѣлой Европи чувена е ова кафана. Она се налази на бувару, готово на пошку улице Лафитъ, требало бы рећи, улице Ротшилдъ, ове финансијалне улице. Нема ни едногъ странца у Паризу, кои не у лѣто одпочинуо у лѣпой сѣнки кафане Тортони. Ово е обштыи састанакъ високогъ и лѣпогъ свѣта; овдѣ се обично сврну, кадъ у вече излазе изъ опере; я саме госпое, богато одѣвене, тамо трче, кадъ наступе прекрасне летнѣ ноћи. Тако изгледа Тортони у вече, но другѣје е у јутру. Ова кафана у јутру ние ништа друго, но берза, овай великый храмъ, или управо, ова грдна пропастъ јавногъ државногъ блага, државне финансије. Кадъ самъ и я у тој кафани као првый путъ у Паризу, подобно ђе и пио, као што самъ се кодъ свое куће быо навикнуо, оставимъ цѣло трговачко друштво, које само саниа о берзи и о државнымъ акціјама, те упутимъ се къ краљвой палати, къ Тилѣријама.

Краљвскій дворъ Тилѣрије. Одъ времена револуцие год. 1830. овай дворъ једну револуцију више брѣи. Нѣкадъ е дворъ Тилѣрије быо само една краљва палата; ову палату окружавали су солдати. Сто Швайцераца, кои су носили дугачке, оштре мачеве, не толико полезни, колико чудновати солдати, тѣлохранители, и съ лѣпимъ позлаћенымъ оклопима, благородногъ срца. Дворяни, кои су, што су више могли, одржавали старо правленіе, ако не са старымъ духомъ и са старомъ францускомъ умилности а оно баръ съ истомъ старомъ покорности: то су были обитатели и господари овогъ пространогъ и грдногъ двора. Краљ е становао у зидинама свое палате Лувра, онъ е быо првый робъ францускогъ етикета; онъ е подносио, безъ да се потужю, — као едно одъ условія његовогъ жалостногъ краљвства, свакидашню околность свои свештеника и свои великаша дворяна, кои се преставаляли своимъ закономъ краљу у качеству као закону свештенство, као закону благородство. И заиста, ове три законности, краљ, свештенство и благородство имале су единаку важность, т. е. што су были сазидане и основане на еднакомъ песку. Али све ове, почитаня достойне стародревности потребовале су манѣ скептичанъ и манѣ новъ народъ, ерѣ оновременый народъ, у когъ су были ушле новіе идее, почео е быо већ сумњати.

Данасъ пакъ, почемъ е краљвство ова тайне пуна душа политичногъ свѣта, претрпѣло толику срамоту, како е ма какво краљвство могло мыслити, да исподпада подъ новъ законъ европски краљвства, кои гласи: „*nil humani alienum.*“ Особито су Французи доста срамотили свой старый идолъ, свою стару гордость и свой поность, свою стару любовь, *краљвство*. Ништа ние могло ублажити ову напрасну бѣсноћу народа францускогъ, коя га гони, да обара све власти, добре или зле, законе или незаконе, доста е было, да е ко имао власть.

Читава исторія може се писати о Тилѣријама. У Паризу гди люди нису суевѣрни, можете чути, како се озбиљно приповѣда, да у Тилѣријама обитава зао духъ, еданъ малый првенъ човѣкъ, кои се у њѣкимъ, жалость предсказиваюћимъ часовима дае видити. — Люди су га видли год. 1814, — видли су га год. 1830, — видли су га онај данъ кадъ е умрѣо войвода орлеанскій, најстарый сынъ Луи Филипа. Зато народъ има страхъ одъ Тилѣрија, народъ, кои се ничега неплаши; сви, кои врховну власть задобию, имаю страхъ одъ тогъ двора.

Текаръ Наполеонъ Бонапарта, кадъ е съ гвожѣмъ и ватромъ са славомъ, съ невиности живота, кои ние принадлежао ни кралѣвской прошлости, ни републиканской, положио прве основе свогъ свесилія, усудио се, као царь, поставити свою столицу у Тилѣріяма. Онъ е мислио да исторія Француске одъ нѣга започинѣ да Француско кралѣвство одъ нѣга започинѣ, да е онъ само узео *свою* круну изъ сакровишта Француски кралѣва, *свое* миропомазанѣ у саборной цркви римской, *свою* божествену тайну у Сент-Дени! Да е имао времена, повео бы процесъ противъ породице старогъ Францускогъ кралѣвства, што е она была заузела нѣгове Тилѣрие и нѣговъ престоль! Онъ се тако яко уздао на свою срећу!

Ко зна? Толако непознаты уплива, има у мѣстима, коя люди обитаваю! Тако е може бити и дворъ Тилѣрие имао свой неизбѣжимый упливъ на младогъ првогъ конзула десетогодишнѣ Француске републике, коя е већъ была почела трунути. Съ высине овы сводова падало е на младогъ Бонапарту непрестано живо упоминаванѣ неограничене кралѣвске власти коя е была подигла ове зидине. Одзиви у овимъ пространимъ собама непрестано е повтаравао неограничене заповѣсти; и одъ оно доба поданици су за свогъ господара подизали палату Тилѣрие. Првый конзулъ быо е заузео Тилѣрие, дакле онъ е быо господарь надъ Францускомъ. Онъ е быо сѣо на престоль, дакле онъ е морао владати.

Кадъ се Бурбони, кое су уморена Француска и войска европски сила натрагъ довели, повратише у Тилѣрие, тешко су могли вѣровати својой срећи. Они су пре свега были предузели, да избришу съ овы зидова царске орлове, кои су развѣяли своя уморена крила, и кои су у своимъ слабимъ канцама држали листъ осушеногъ лавра. Цѣла се палата претресе и понови, као да е каквыи кужный изъ нѣ изашао, и текъ онда е Луй XVIII сѣо на престоль. Онъ е быо човѣкъ, пунъ духа, онъ е быо убѣђенъ о вѣчности кралѣвске законности, о овомъ новомъ начелу, кое е толико старо, колико све револуцие. Онъ е смѣшећи се гледао одлазакъ саюзне войске, свое покровительнице; и мѣсто да съ молбомъ кодъ себе задржава и последнѣгъ козака, онъ е съ смѣхомъ гледао гди одлази изъ Француске и последнѣй козакъ. Овай краль нѣ могао поняти, да е безъ козака нѣгово кралѣвство прекомѣрно старо. Еданъ курирь, кои е быо дотрчао съ Француске границе ноћу куцао е на капи Тилѣрія. Овай курирь куцао е, као што куца рѣва вѣсть; нѣму се рекне, да краль спава; но онъ одговори, да треба крала пробудити, ерѣ Наполеонъ иде да опеть отме одъ законогъ крала уставный престоль Француске. Луй XVIII морао е дакле одма, и што пре оставити Тилѣрие, као да е пожаръ наданпутъ букнуо, а и Наполеонъ е тако брзо стигао у Тилѣрие, да е нашао ненамѣштене кревете, просуту лѣкарию, а подъ креветомъ кости одъ печеногъ цилета; и Наполеонъ е рекао едной госпои, нѣговой приврженици, коя се у Тилѣріяма палазила, кадъ е онъ дошао: „Гледайте, заръ нису они (Бурбони) одъ мое, спаваће себе праву куйну начинили! то е правый свинацъ!“

Колико е ноћий Наполеонъ у овой палати безъ сна, колико ли часова у сну провео? какве очаятелне гласове слушале су ове зидине? какву тугу повтаравао е одзиви

по собама! А Луй XVIII спавао е на вулкану Тилѣрия, ерѣ кралѣви божиомъ мылости спаваю на божествености свое власти, то е ястукъ на комъ одпочиваю кралѣвске главе. А царь Наполеонъ, на чему бы могао онъ спавати, кадъ ние имао ни силе, ни побѣде, кое су га по другий путъ царемъ учиниле. Царь е јошъ еданпутъ быо изишао изъ Тилѣрия; шта небы радо дао, да ние по другий путъ ни ушао у ову палату! Очекивала га е пропасть кодъ Ватерло-а. Онъ предузме бѣгство; и нѣгова супруга са сыномъ почне бѣгати. Бѣгство иза бѣгства! Я радіе чуемъ о бѣгству крала Карла X. Ударъ грома, кои е надъ нѣговомъ главомъ хуяо јошъ одъ год. 1820. збацио е овогъ благоволителногъ, благородногъ, поштеногъ мужа. Онда се Карль X. богу молио; и уставши рекне: „Одлазимо.“ Кадъ се увѣрио, да цѣла нѣгова породица за нѣмъ иде, безъ да е и едну сузу пролио, безъ да е уздануо, упуги се къ морской обали у Шербургъ, гди га е очекивало бурно море кога су прешле толике разне страсти у разнымъ околностима.

Народъ, кои одъ год. 1792. ние улазио у Тилѣрие, хтѣо се зато осветити год. 1830. Онъ, съ цѣломъ својомъ ярости и съ презренѣмъ нападне на ове зидове, кои су тако дуго были предметъ нѣговогъ высокопочитаня; онъ е све оборіо, на што е годъ узъ путъ наишао; онъ се опіо одъ вина изъ кралѣвогъ подрума, онъ е во кралѣве послатице, онъ е спавао у кралѣвомъ кревету; онъ се посадио на законый престоль, онъ е хурлао свое пѣсьме у овимъ зидовима; и кадъ ние имао унутри ни да изпразни кою флашу съ виномъ, ни да разлука какве собне ствари, нѣкій, кои се свагда у згодно време нађе, кадъ се доврше револуцие, овай нѣкій, кои се хтѣо ослободити одъ ове луде и бѣсне светине, рекне народу да солдати чекаю крала Карла X. у Рамбуль, пакъ да ударе на Паризъ. На ову вѣсть скочи народъ на оружъ, потрчи у Рамбуль, гди се надао, да ће се опеть мѣрити съ кралѣвскомъ гардомъ. Но у Рамбуль народъ е само нашао по земљи поразбациане пушке, празне флаше, опустошену палату: — То ние было вредно, што смо оставили наше Тилѣрие! говоріо е народъ; и одма — и што е брже могао вратити се у Паризъ. Али међу тимъ опеть нѣкій вѣштъ мужъ, еданъ одъ оны, кои унапредъ погађаю, коя ће се монархія подигнути, кои се 24 сата пре него други одрекну монархіе, коя пада, овай нѣкій, већъ е быо дао затворити капи на Тилѣріяма. Онда се рекло народу, кои е радостно дошао да уђе у свой дворъ, да свакий треба да се поврати къ својой жени и да јульска револуция неможе одговарати за супружеска слѣдства, и за сва три дана кое е свакий изванъ куће провео. Одма ти на то ови побѣдители побациаю оружъ оставе кола и каруце, и брзо отрче свакий својои кући, боѣћи се, да ѣй жена неиспусе, и да ѣй нечазове *нитковила* и *леньгиннала*. Одма на то укаже се една невидима рука, коя покупи пушке и оружъ овы јульски побѣдителя, да ѣй никадъ выше недобию. Коньи се одведу у штале, каруце подъ шупу, и палата Тилѣрие затвори се, као што стои кадкадъ написано на затвореномъ театру: — *Збогъ поправления зданія и повтараваня новогъ колада.*“

Тако опеть мало по мало, ово велико мѣсто толики позорія, толики напрасны револуция, узме кралѣвский

видъ. Послѣ краткогъ затезаня и на жива представлѣня г. Казимира Періе, новъ краль, Луй Филиль, бывшій войвода орлеанскій, премѣсти своѣ обиталиште у дворъ Тиллѣріе, и премда е и овай краль изкусіо судьбу свою преѣашнѣи обитателя овогъ двора, ипакъ ѣе опеть наскоро Тиллѣріе постати монархично зданіе, одакле ѣе само еданъ владати надъ Францускомъ, ерь париске революціе нису ни нашто, и самъ нѣвовъ напрасный почетакъ и свршетакъ показуе, да плодъ и производъ исты революція несадржава у себи ни найманю искру живота. Француска мора пре или после быти монархична, ерь свака врховна власть у Паризу тежи, да постави свою столицу у Тиллѣріама, у койма само монархъ стануе.

ИЗ ПОВЕСТИ,

коя е написана, и у едной тамници наѣена.

(край)

Я се за нѣмъ прикрадемъ, увучемъ се у цбуиъ кой е близу оногъ места растао, на комъ ѣе оно свой чунъ у езеро спуштати, и само зли духови могу знати, съ каквимъ самъ ужасомъ и грозомъ, я маторъ човекъ — на играюће се дете мотріо. Быо самъ сасвимъ близу нѣга, клекнемъ и дигнемъ руку, да га у езеро турямъ, кадъ ал оно мою сѣнку у езеру види, па се обазре.

Изъ очію нѣговы гледао е духъ нѣгове матере у мене. Сунце се дигне иза едногъ густогъ облака, и осія цѣо предѣлъ око насъ: и сво пространо небо, блистаюћу се росомъ землю, бистру воду езера и трептеће кишне капльице на лишћу дрва и цбунова. Цѣлый кругъ земный пунъ свѣлости, стаю е, да убиство види. Я незнамъ шта ми дете рече: оно е было изъ одважне, мужествене крви, и премда е текъ само дете было, то се ипакъ ние предамнонъ понизило, нити ми е ласкало. Чуо самъ гди рече да ѣе се *трудити* да ме пази и милуе. па самъ га видіо гди кући оде. Шта самъ за тымъ найпре видіо, быо е мой *лачъ* у руцы моіой, а дете *мртво* предамнонъ, овде и онде локвице *крви*, иначе нимало у другіемъ положеню, него као кадъ спава, исто онако руку подъ главомъ држећи.

Я га дигнемъ изъ постелѣ спустимъ га — врло тихо и пазльиво, почемъ е већ мртво было — у еданъ кршъ. Моя жена ние была тай данъ кодъ куће, и текъ е имала сутра данъ доћи. Прозоръ мое спаваће себе, кой е единый быо съ те стране, быо е такође врло низакъ, зато заключимъ. ноћу крозъ истый у башту се спустити и дете ту закопати. Нисамъ на то мислю, да ми планъ за рукомъ испасти неѣе, нити самъ пакъ сеѣао се, да се езеро може сасушити каквимъ прокопомъ, па да се у истомъ ништа наћи неѣе, кадъ га тражити стану, исто тако и на то нисамъ мислю, да новцы, нѣгово наслѣдіе, за мене безъ икакве користи быти мораю, почемъ ѣе свакій сумняти, е-ли дете за цело мртво, и мисли ѣе се, да е кудъ заишло или да е украдено. Све мое мисли быле су у едну скупльне, т. е. да оно што самъ учиніо, сакриемъ.

Шта самъ онда осеѣао, кадъ су кућани мои дошли и назвали ми да детета нема, кадъ самъ момке на све стране шилао да га траже, кадъ самъ дрктао и едва се на по-

гама држао, како се ко мени приближіо, неможе нико изказати, и ни едина човечія душа себи представити. Исте ноћи дете закопамъ. Кадъ самъ гране цбуна разширивао, и у тамнину погледао гди е дѣте лежало, на нѣговомъ се тѣлу светліо светнякъ, сѣйна она бубица, као видимый духъ Бога! Погледимъ у гробъ, кадъ самъ дѣте у истый спустио, но светнякъ е іошъ единако на прсима нѣговимъ светліо, као какво пламенно око, кое е у небо гледало, и звезде, кое су ме трептећи сматрале, на освету позивало.

Морао самъ мою жену дочекати, морао самъ іой ту жалостну вѣсть явити, и рећи да има надежде, да ѣе се дѣте скоро наћи. Я самъ то све чиніо, онако, као што ми се чини, као да исто тако и чувствуемъ како говоримъ, ерь ние нико на мене подозревати могао. На прозору спаваће себе седіо самъ по читавъ дугій данъ, и сматрао само оно место, гди е та ужасна тайна сакривена была.

То место было е парче баште, кое самъ я пре краткогъ времена дао окопати, да га затымъ наново травомъ поставимъ, пакъ зато самъ башъ то место и изабрао, зато да се трагови могъ ашова познати немогу. Люди, кои су бусенѣ зелено по башти наментали, морали су ме за сумашедшегъ држати. Непрестано самъ ій нагоніо, да се паште, одемъ къ нѣима, радіо самъ и самъ, и газећи утврђивао самъ бусенѣ. Посао е іошъ оно вече готовъ быо, и садъ самъ се сасвимъ за обезбеѣена и осигурана држао.

Я самъ спавао — не као они, кои весело и укрѣпльни устаю — спавао самъ и санао, у коймъ сновима виђо самъ да ме траже и гоне, или као да самъ стаю на ономъ побусаномъ месту, изъ кога буса садъ бы нога, садъ рука, а садъ и сама глава детеня вирила. Онда самъ се увекъ будіо, и брзо на прозоръ трчао, да се увѣримъ да на яви ние онако као у сну. Затимъ опеть у креветъ легнемъ и тамо самъ целу ноћъ провео; зацело двадесетъ пута устаю самъ и легао; а кадъ бы годъ заспао, непрестано бы опеть онай истый санъ снивао, кое е много ужаніе было, него и сама будућность и неспаваніе, ерь у свакомъ по наособъ сну лежао е ядъ и страданіе целе ноћи. Еданпутъ самъ сніо, и то у зору, као да дете живи, и као да я писамъ ни намѣравао убити га. Разбуђенѣ после тога сна, было е найужаснѣе чувство за мене.

Слѣдуюћегъ дана седіо самъ опеть на прозору и нисамъ могао очи уклонити одъ побусане оне баштице, на којой самъ непрестано само гробъ ясно виђао, при свемъ томъ што е све равно и зелено было. Кадъ е кой одъ служителя преко истогъ места пролазіо, бою самъ се свагда да му нога не пропадне; а кадъ е већ прешао, то самъ одма добро мотріо, да стопе нѣгове нису гробъ угнуле. Падне ли каква птица на траву, я самъ се све бою, да она, ма коймъ было начиномъ непроузрокуе одкріе те ужасне тайне; ако е ветаръ дувао, чинило ми се као да о убиству шапће. Накратко, све што самъ видіо и чуо, па ма како оно обично и незначеће было, испуњавало ме е ужасомъ. У томъ станю непрестаногъ мотрѣня, проведемъ я три дана.

Четвртогъ дана посѣти ме еданъ човекъ, съ коймъ самъ я у войны служіо, са іошъ еднимъ офицѣромъ, кои

ми е было непознатъ. Я самъ одма увидію, да ми неће могућно быти, да оно место изъ вида изгубимъ. Было е-летнѣ вече, я дадемъ еданъ асталъ са флашомъ вина у башту донети. Затимъ наместимъ мою столицу управо на гробъ, и седнемъ на исту съ увѣренѣмъ да нико ништа са гробомъ чинити неможе безъ могъ знаня, и трудію сзмъ се да піемъ и да се разговарамъ.

Они ми кажу да се надаю да е моя госпоя здрава, и да е вальда нико неприморава у соби остати, или да е ніе ньюово присуствіе поплашило. Я ій увѣримъ како самъ могао болъ да е она добро, па нисамъ ли садъ морао, са заплетенымъ взикомъ приповѣдати іймъ, шта се съ дететомъ случило, т. е. да га е нестало? Онај непознатый офицеръ было е врло тихъ чонекъ, и непрестано е очи у землю управляю, докъ смо се мы разговарали. И то ме уплаши. Нисамъ могао да немислимъ, и да несумнямъ, да онъ што на земљи непримѣчава, кое му дае повода, да истину погађа. Я га запытамъ да немисли, да е — но нисамъ могао изговорити, већ ућутимъ.

„Да е дете убіено елте?“ запыта онъ, тихо ме погледавши. „Ахъ не, та шта бы человекъ, убиствомъ едногъ детета и добити могао?“ дода онъ. Я самъ му могао болъ него нико казати, шта се таковымъ дѣломъ добити може, и какво разположенѣ душе и совѣсти, ал' самъ ћутао и дрѣтао самъ као угрозицы.

Они су овај мой немиръ другчіе разумевали, и трудили су се утѣшити ме, говорочи да има надежде, да дете ніе мртво, и да се наћи може — ово бы ужасна утѣха за мене была! т. е. кадъ бы се дѣте нашло. — Кадъ одъ еданпутъ чуемо неко ужасно урланѣ, а одма затимъ скоче два велика пса преко зида у башту и почну опетъ урлати.

„Крвни пси*!)“ повичу моя два госта.

Заръ су то мени требали казати?! Никадъ у момъ животу нисамъ онакву сорту паса видію, ал' самъ одма знао, шта су были, и зашто су дошли. Я се сцепамъ за мою столицу грчевито, и нисамъ могао ни речи проговорити, већ самъ седію као окаменѣнъ.

„Башъ су одъ праве чисте сорте!“ рече онај мени познатый гостъ, „и зацело су одъ свогъ стражара побѣгли.“

Онъ и нѣговъ пріятель сматрала су она два пса, кси су носъ сасвимъ на землю метнувши, непрестано тамо овамо трчали и нюшили, обилазећи око нашегъ астала, као око какве светинѣ, безъ да су найманѣ што на насъ пазили. По кадшто су дизали главе и повтаравали онај ужасный урлякъ, когъ смо већ чули были, затимъ су носъ опетъ къ земљи прикучили и тражећи свуда трчали. Садъ почну іошъ већма нюшити и све се ближе мени прикучивати.

Напоследку приближе се сасвимъ моіой великой столиці, на којіой самъ я као укоченъ седію, и заурлавши іошъ страшніе него досадъ, почну се напрезати да мою столицу дигну, коя ій е іошъ съ нѣнимъ ловомъ раставляла. Како самъ онда изгледао познао самъ по лицу и по погледима мой гостію. —

„Ови осећаю свой ловъ!“ рекну они еданъ другомъ. „Они неосећаю никакавъ ловъ!“ повичемъ я.

*) У английской обществу стражари и тайна полиція ону познату английску сорту паса, такозване „Булдоге“ тако обучити, да у великой дальнии крвь намирншу а особито човечію крвь.

„За Бога, устайте!“ повиче онај мени познатый, врло озбыльно: „еръ ће васъ та звѣрадъ растргнути живе!“

„Па макаръ ме на комаде растргли, я се нећу съ овогъ места помаћи!“ Повичемъ я. „Заръ да се люди іошъ паса бое? Удрите ій! Изсеците ій на комаде!“

„Овде се нешто ужасно догодило!“ проговори озбыльно онај непознатый, и извуче саблю свою. „У име краля вы сте мой апсеникъ!“

Обадвоица ме одма счепану и поведу, премда самъ се я отимао и бранію као какавъ безумный. После дуге борбе я клонемъ, а они ме мирно мећусе узму, и онда, ахъ Боже! видію самъ како она два пса општримъ своимъ ноктима землю разкопаваю и тѣло дѣтинѣ извлече.

Шта да іошъ додаемъ? Я паднемъ на колѣна, признамъ дрктећи истину, и замолимъ за милость. Онај непознатый было е полицайный комиссаръ. Я будемъ у таницу одведенъ. Затимъ самъ опетъ одрицао и лагао досадъ, ал' садъ опетъ признаемъ. Процессъ ми е свршенъ, я самъ за крива проглашенъ и на смртъ осуђенъ. Нисамъ имао моћи и снаге да мою судьбину преухитримъ или да е сносимъ. Нити налазимъ милосрдія ни утѣхе, нити имамъ надежде ни радости. Моя е жена одъ бриге полудила, и тако фала Богу неће е се мое и нѣно поруганіе и срамъ срца коснути. Я самъ између овы жалостны камениты зидина самъ, са моимъ злимъ духомъ, а сутра ће ме на смртъ водити.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

— Краль португалскій бави се іоште у Паризу; такође говори се да ће и краль сардинскій и виртемберскій на посѣщеніе у Паризъ отићи.

— Изъ Марзеля являю, да су одъ оны лане на Бомарсунду зароблѣны руски войника 138. све сами Поляци ступили као своевольници у войску союзничку, и већ да су отишли на бойно полѣ.

— Краљица Енглеска Викторія са своимъ мужемъ и многобройномъ пратньютъ приспѣе у Паризъ, да цару Наполеону поврати посѣту и да види, излогъ радности.

— Новине говоре да ће одсудительна битка кодъ Бакчи-Сарая быти. Одъ те битке зависи судьбина цѣлогъ Крима, али союзници морали бы найпре непокретногъ Липранди узбити, и текъ онда Бакчи-Сараю примати се. Союзници надаю се да ће та битка на нѣнову пользу испасти, и онда да ће одма лако моћи заузети переконскій путь.

— При битки, когъ се 12. т. м. између Руса и союзника кодъ Севастополя догодила са обе стране ніе више одъ 6. хил. момака кое погинуло кое ранѣно.

— На пытанѣ, за што се тако дуго неможе Севастополь да освои, одговорію е французски военный министръ Валянъ: „за то, што се виемо надали да Руси имаю тако вѣшты индигира као што е Тодлебенъ.“

— Царъ рускій найповнѣмъ своимъ указомъ позива Малоруске козаке одъ Чернигова и Пултаве да ступе у народну войску, коя ће се одма саставити.

— Лордъ Рагланъ явля да су Руси оставили и Суцук-кале, пошто су найпре куће попалили и 6 топова и 6 кумбара заченили.

— У Шпаніи опетъ се започела дизати буна, и одъ да на на данъ све се већма распространити.

— Енглеска флота уставила се предъ Кронштатомъ. 15 руски лаба кое су биле съ дринма натоварене разорили су Енглезі. Адмиралъ Дундасъ на едномъ пароброду обиащо е и прегледао утврѣня Кронштата. Држи се да бы збогъ новоподигнути утврѣня, нападанѣ на Кронштатъ было сасвимъ бесполезно.

Течай новаца: сребро 129; дукати по 5 фор. 50 вкр. за банке.